

Zadeva: Dopolnitve analize upoštevne trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« po notifikaciji pri Evropski Komisiji

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je postopek notifikacije upoštevne trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« pri Evropski komisiji začela 10. 1. 2018. Ker je agencija v postopku notifikacije opravila določene dopolnitve analize, daje te pred sprejetjem ukrepov na tem upoštevem trgu v ponovno javno posvetovanje zainteresirani javnosti.

Agencija tako v nadaljevanju podaja dopolnitve analize, ki so predmet javnega posvetovanja. Navedbe posameznih poglavij, strani, odstavkov in slik v tem dokumentu se nanašajo na dopolnjeno besedilo analize, ki je bilo 11. 1. 2018 objavljeno na spletni strani agencije skupaj z odgovori agencije na pripombe in mnenja zainteresirane javnosti na prvotno objavljeno analizo.

Ponovno javno posvetovanje predmetnega upoštevne trga se nanaša samo na dopolnitve analize, saj je agencija postopek v zvezi s prvotno vsebino javno objavljene analize že zaključila in spremembe notificirala pri Evropski komisiji.

1. Poglavje »2 Uvod«, stran 7, spremeni se besedilo v tretjem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Ti predstavljajo le 2,2% skupnega števila prodanih produktov Telekoma Slovenije.«

Novo besedilo:

»Ti predstavljajo le 2,8% skupnega števila prodanih produktov Telekoma Slovenije.«

2. Poglavje »6.1.3 Zamenljivost na maloprodajnem visokokakovostnem trgu«, stran 23, v drugem odstavku se doda nova alineja

Nova alineja:

»izvajanje meritev tehničnih parametrov storitev (npr. razpoložljivost, povprečne hitrosti, zakasnitve ipd.).«

3. Poglavje »6.1.3 Zamenljivost na maloprodajnem visokokakovostnem trgu«, stran 23, spremeni se besedilo v tretjem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Ta čas bi se moral po oceni Agencije bistveno razlikovati od časa odprave napake pri priključkih za množični trg in bi zato moral biti čim krajši oziroma v nobenem primeru ne bi smel biti daljši od 24 ur, kar je skrajni dopustni čas za odpravo napak pri visokokakovostnih produktih«

Novo besedilo:

»Ta čas bi moral po oceni Agencije biti bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in zato ne bi smel biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu, kar je skrajni dopustni čas za odpravo napak pri visokokakovostnih produktih«

4. Poglavje »6.1.3.1 Zamenljivost med zakupljenimi vodi s tradicionalno tehnologijo in zakupljenimi vodi s sodobno tehnologijo«, stran 26, spremeni se besedilo v drugem odstavku

Obstoječe besedilo:

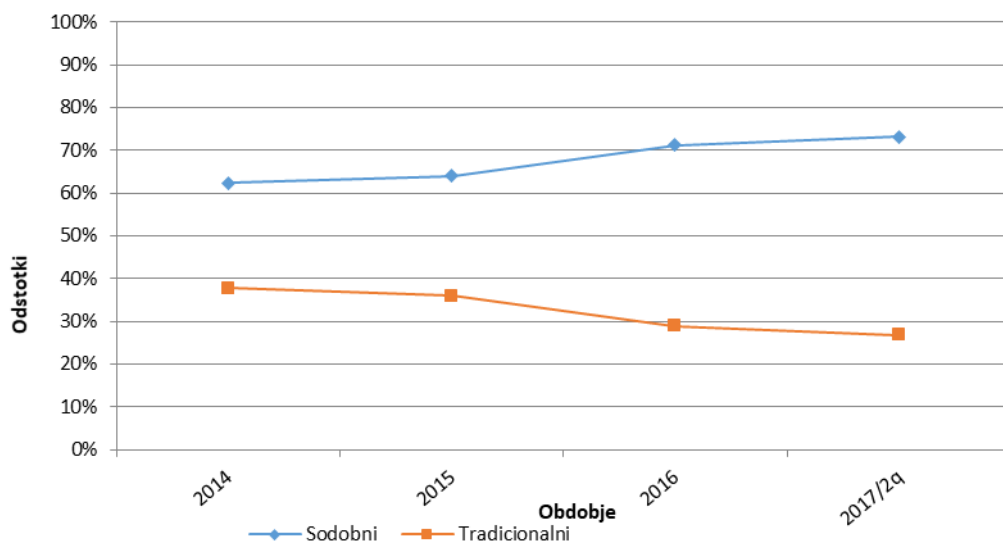
»Delež produktov oz. storitev, ki temeljijo na sodobnih tehnologijah se skozi opazovano obdobje povečuje in ob koncu obdobja znaša že 60,5% vseh zakupljenih vodov«

Novo besedilo:

»Delež produktov oz. storitev, ki temeljijo na sodobnih tehnologijah se skozi opazovano obdobje povečuje in ob koncu obdobja znaša že 73,1% vseh zakupljenih vodov«

5. Poglavje »6.1.3.1 Zamenljivost med zakupljenimi vodi s tradicionalno tehnologijo in zakupljenimi vodi s sodobno tehnologijo«, stran 26, slika 2 se zamenja z novo sliko

Nova slika:

6. Poglavje »6.1.3.2 Zamenljivost med zakupljenimi vodi in širokopasovnim dostopom na priključkih za množični trg«, stran 28, v tretjem odstavku se doda nova alineja:

Nova alineja:

»izvajanje meritev tehničnih parametrov storitev (npr. razpoložljivost, povprečne hitrosti, zakasnitve ipd.)«

7. Poglavje »6.1.4 Povzetek opredelitve maloprodajnega trga«, stran 31, spremeni se besedilo v drugem odstavku:

Obstoječe besedilo:

»pri čemer pa čas odprave napake ni daljši od 24 ur.«

Novo besedilo:

»pri čemer pa je čas odprava napake bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in ne sme biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu.«

8. Poglavje »6.1.5.1 Zamenljivost med zakupljenimi vodi s tradicionalnimi in zakupljenimi vodi s sodobnimi (ethernet) tehnologijami«, stran 32, spremeni se besedilo v četrtem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Po podatkih Agencije se je skupno število tradicionalnih zakupljenih vodov na veleprodajnem trgu od leta 2014 do sredine leta 2017 zmanjšalo za 42,1%, prihodek pa za 40,5%. V istem obdobju pa sta se število in prihodek na trgu veleprodaje sodobnih zakupljenih vodov povečala, in sicer število vodov za 39,5%, prihodek pa za 33,1%.«

Novo besedilo:

»Po podatkih Agencije se je skupno število tradicionalnih zakupljenih vodov na veleprodajnem trgu od leta 2014 do sredine leta 2017 zmanjšalo za 35%, prihodek pa za 48,4%. V istem obdobju pa sta se število in prihodek na trgu veleprodaje sodobnih zakupljenih vodov povečala, in sicer število vodov za 35,8%, prihodek pa za 39,3%.«

9. Poglavje »6.1.5.2 Zamenljivost med zakupljenimi vodi in visokokakovostnim bitnim tokom na širokopasovnih priključkih za množični trg«, stran 34, spremeni se besedilo tretjem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Pri tem Telekom Slovenije visokokakovostnih produktov preko ADSL/VDSL dostopa ne ponuja.«

Novo besedilo:

»Pri tem Telekom Slovenije drugim operaterjem visokokakovostnih produktov preko ADSL/VDSL dostopa ne ponuja.«

10. Poglavje »6.1.5.2 Zamenljivost med zakupljenimi vodi in visokokakovostnim bitnim tokom na širokopasovnih priključkih za množični trg«, stran 34, spremeni se besedilo v četrtem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Pri ponujanju zakupljenih vodov in drugih visokokakovostnih produktov v teh primerih, ko gre za težje napake na omrežju, ki povzročijo izpad omrežja na širšem območju, operater – ponudnik storitve praviloma ne prevzema odgovornosti za izpad storitve in ne zagotavlja nadomestil za morebitno preseganje z SLA dogovorjenega časa za odpravo napak.«

Novo besedilo:

»V primeru težjih napak zaradi višje sile, na katere operater ne more vplivati, med katere spadajo tudi prekinitve storitev zaradi gradbenih del tretjih oseb (npr. pretrganje kabla), operater za takšne napake ne prevzema odgovornosti, zato čas odprave takšnih napak praviloma ni vključen v okvir zagotavljanja dogovorjenega nivoja kakovosti (SLA) ter se tako ne upošteva pri izračunu razpoložljivosti storitve.«

11. Poglavje »6.1.7 Povzetek opredelitve veleprodajnega trga«, stran 36, spremeni se besedilo v drugem odstavku

Obstoječe besedilo:

»in same odprave napake, ki pa ni daljši od 24 ur.«

Novo besedilo:

»in čas odprave napake, ki mora biti bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in ne sme biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu.«

12. Poglavje »6.4 Definicija upoštevnega storitvenega trga »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«, stran 56, v prvem odstavku se doda nova alineja

Nova alineja:

»izvajanje meritev tehničnih parametrov storitev (npr. razpoložljivost, povprečne hitrosti, zakasnitve ipd.).«

13. Poglavje »6.4 Definicija upoštevnega storitvenega trga »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«, stran 56, spremeni se besedilo v drugem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Čas odprave napake pa pri tem ni daljši od 24 ur.«

Novo besedilo:

»Čas odprave napake pa je bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in ne sme biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu.«

14. Poglavlje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnom trgu«, stran 58, spremeni se besedilo v petem odstavku

Obstoječe besedilo:

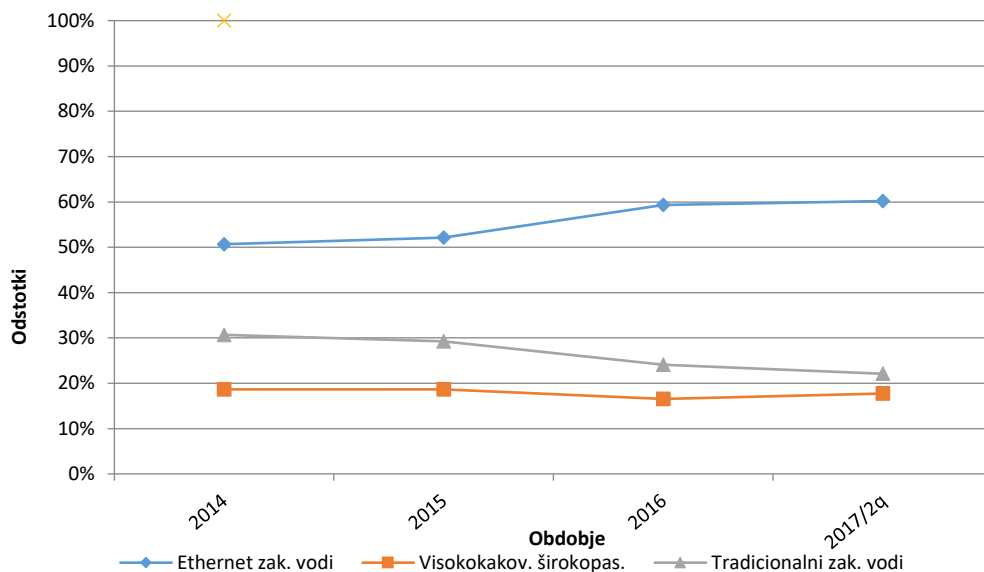
»tako da ob koncu obdobja dosega 30,2% delež, medtem ko se delež zakupljenih vodov s sodobnimi tehnologijami povečuje, tako da ob koncu obdobja dosega 45,6% delež. Prav tako se počasi povečuje tržni delež visokokakovostnih širokopolasnih priključkov, ki ob koncu obdobja znaša 24,2%.«

Novo besedilo:

»tako da ob koncu obdobja dosega 22,1% delež, medtem ko se delež zakupljenih vodov s sodobnimi tehnologijami povečuje, tako da ob koncu obdobja dosega 60,2% delež. Prav tako se počasi povečuje tržni delež visokokakovostnih širokopolasnih priključkov, ki ob koncu obdobja znaša 17,7%.«

15. Poglavlje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnom trgu«, stran 59, slika 13 se zamenja z novo sliko

Nova slika:

16. Poglavlje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnom trgu«, stran 59, spremeni se besedilo v odstavku pod sliko 13

Obstoječe besedilo:

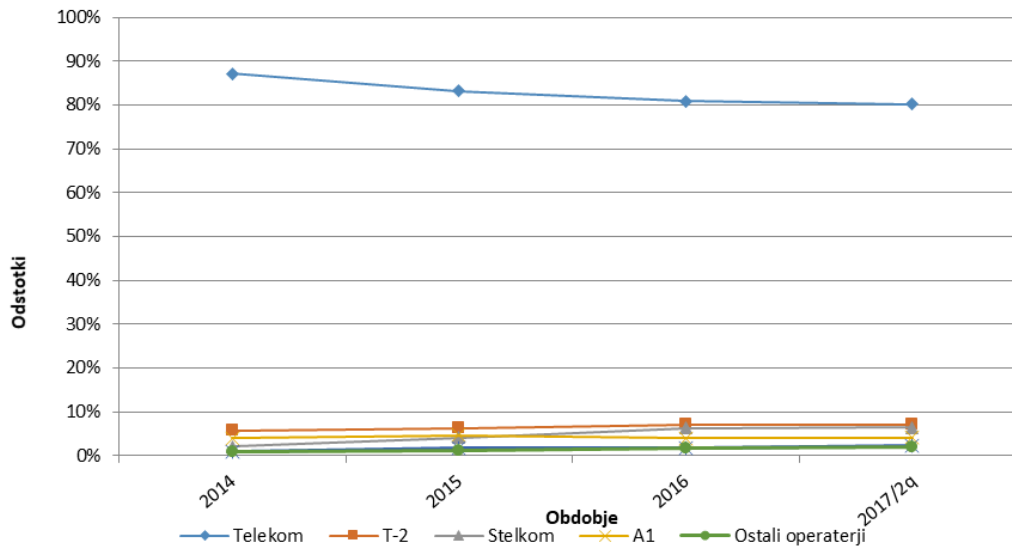
»Najvišji tržni delež 73,3% ima Telekom Slovenije, sledi mu T-2 z 9,6%, Stelkom 8,6%, A1 Slovenija 5,5% ter ostali operaterji s skupno 3% tržnim deležem.«

Novo besedilo:

»Najvišji tržni delež 80,5% ima Telekom Slovenije, sledi mu T-2 s 7%, Stelkom s 6,3%, A1 Slovenija s 4,1% ter ostali operaterji s skupno 2,2% tržnim deležem.«

17. Poglavje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnem trgu«, stran 59, slika 14 se zamenja z novo sliko

Nova slika:

18. Poglavje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnem trgu«, stran 59, spremeni se besedilo v odstavku pod sliko 14

Obstoječe besedilo:

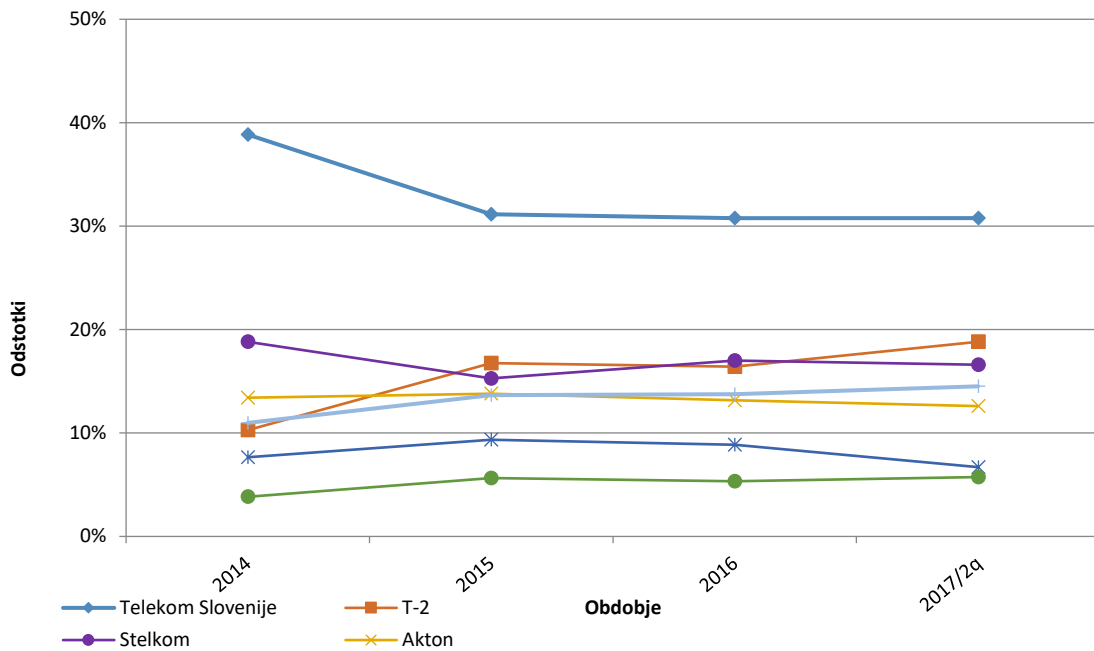
»Najvišji tržni delež ima z 38,4% Telekom Slovenije, sledijo pa mu T-2 z 16,7%, Stelkom s 14,8%, Akton z 11,2% ter ostali operaterji z 18,9% deležem.«

Novo besedilo:

»Najvišji tržni delež ima z 31,4% Telekom Slovenije, sledijo pa mu A1 Slovenija z 22,5%, T-2 z 13,7%, Stelkom s 12,1%, Akton z 9,2% ter ostali operaterji z 11,2% deležem.«

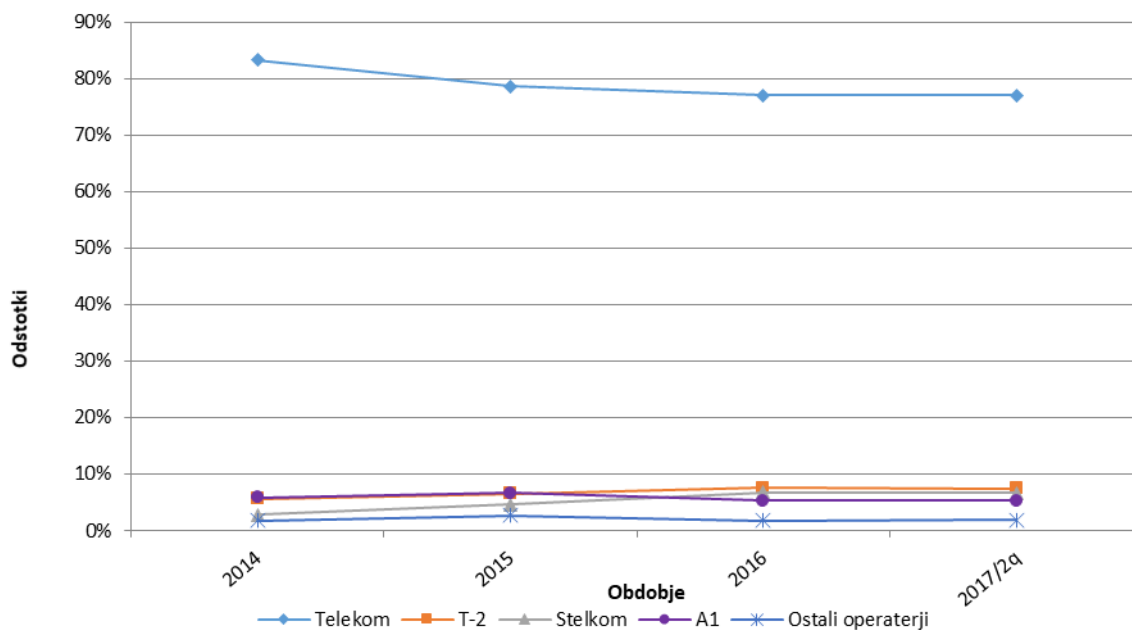
19. Poglavje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevnem trgu«, stran 60, slika 15 se zamenja z novo sliko

Nova slika:

20. Poglavje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevem trgu«, stran 61, slika 16 se zamenja z novo sliko

Nova slika:

21. Poglavje »7.1.1 Tržni deleži operaterjev na upoštevem trgu«, stran 61, spremeni se besedilo v odstavku pod sliko 16

Obstoječe besedilo:

»Tržni delež Telekoma Slovenije je pri tem še vedno občutno največji (70,6%) in zelo počasi upada, sledijo mu T-2 s 10,2%, Stelkom z 9% in A1 Slovenija s 5,5%, ostali operaterji pa imajo skupaj 4,7%.«

Novo besedilo:

»Tržni delež Telekoma Slovenije je pri tem še vedno občutno največji (77%) in zelo počasi upada, sledijo mu T-2 s 7,5%, Stelkom s 6,7% in A1 Slovenija s 5,3%, ostali operaterji pa imajo skupaj 3,4%.«

22. Poglavje »8.2 Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja« stran 79, spremeni se besedilo v zadnji alineji točke 8

Obstoječe besedilo:

»Pri tem lahko najdaljši rok za odpravo napak znaša največ 24 ur od prijave napake, rok pa se v primeru težjih napak, ki sicer niso vključene v SLA dogovor, lahko podaljša za največ 5 delovnih dni«

Novo besedilo:

»Pri tem mora biti najdaljši rok za odpravo napak bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in ne sme biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu, ta rok pa se v primeru težjih napak, ki sicer niso vključene v SLA dogovor, lahko podaljša za največ 5 delovnih dni«

23. Poglavje »8.2 Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja« stran 80, spremeni se besedilo v prvi alineji točke 10

Obstoječe besedilo:

»povprečni čas odgovora na poizvedbe preko istega informacijskega sistema v zvezi z informacijami glede visokokakovostnega dostopa (merjeno v minutah)«

Novo besedilo:

»povprečni čas odgovora na poizvedbe preko istega informacijskega sistema v zvezi z informacijami glede visokokakovostnega dostopa (merjeno v urah)«

24. Poglavje »8.2 Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja« stran 87, spremeni se besedilo v tretjem odstavku

Obstoječe besedilo:

»Pri tem lahko najdaljši rok za odpravo napake znaša največ 24 ur od prijave napake, ta pa se v primeru težjih napak, ki sicer niso vključene v SLA dogovor, lahko podaljša za največ 5 delovnih dni«

Novo besedilo:

»Pri tem mora biti najdaljši rok za odpravo napak bistveno krajši od časa odprave napake na priključkih za množični trg in ne sme biti daljši od odprave napake v naslednjem delovnem dnevu, kar je skrajni dopustni čas za odpravo napak pri visokokakovostnih produktih, saj je poslovanje mnogih podjetij kritično odvisno od pravilnega delovanja telekomunikacijskih storitev in lahko njihov izpad povzroči večjo gospodarsko škodo. Ta rok pa se v primeru težjih napak, ki sicer niso vključene v SLA dogovor, lahko podaljša za največ 5 delovnih dni«

25. Poglavje »8.4 Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva«, stran 93, spremeni se tretji odstavek

Obstoječe besedilo:

»Telekom Slovenije bo moral najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti regulatorne odločbe pripraviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente kalkulacij. Telekom Slovenije bo moral na podlagi stroškovne metode LRIC+ najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe nove cene objaviti ter jih istočasno uveljaviti.«

Novo besedilo:

»Telekom Slovenije bo moral najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti regulatorne odločbe pripraviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente kalkulacij, ter jih istočasno posredovati Agenciji skupaj z natančnim opisom uporabljenega modela stroškovnega računovodstva. Telekom Slovenije bo moral na podlagi stroškovne metode LRIC+ najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe nove cene objaviti ter jih istočasno uveljaviti.«

26. Poglavje »8.4 Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva«, stran 93, za drugim pododstavkom tretjega odstavka se doda nov pododstavek

Novo besedilo:

»V primeru sprememb stroškovnih kalkulacij bo moral Telekom Slovenije najkasneje v roku 30 dni od nastanka sprememb agenciji posredovati spremenjene stroškovne kalkulacije z natančnim opisom sprememb uporabljenega modela stroškovnega računovodstva, ter spremenjene cene istočasno objaviti ter jih uveljaviti najmanj 30 dni po njihovi objavi.«

27. Poglavje »8.4 Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva«, stran 94, spremeni se četrti odstavek

Obstoječe besedilo:

»Telekom Slovenije bo moral za ostale storitve, ki so potrebne za zagotavljanje veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji, oblikovati cene na podlagi stroškovne metodologije LRIC+ in na podlagi tekočih stroškov (CCA), pri čemer bo moral upoštevati vsakokrat veljavno primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva (nominalni WACC pred davki), ki jo Agencija izračunava za tradicionalna bakrena omrežja in za NGA omrežja. Telekom Slovenije bo moral najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe pripraviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente kalkulacij. Telekom Slovenije bo moral na podlagi stroškovne

metode LRIC+ najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe nove cene objaviti ter jih istočasno uveljaviti.«

Novo besedilo:

»Telekom Slovenije bo moral za ostale storitve, ki so potrebne za zagotavljanje veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji, oblikovati cene na podlagi stroškovne metodologije LRIC+ in na podlagi tekočih stroškov (CCA), pri čemer bo moral upoštevati vsakokrat veljavno primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva (nominalni WACC pred davki), ki jo Agencija izračunava za tradicionalna bakrena omrežja in za NGA omrežja. Telekom Slovenije bo moral najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe pripraviti podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev, ki prikazujejo dovolj podrobne elemente kalkulacij, ter jih istočasno posredovati Agenciji skupaj z natančnim opisom uporabljenega modela stroškovnega računovodstva.. Telekom Slovenije bo moral na podlagi stroškovne metode LRIC+ najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti odločbe nove cene objaviti ter jih istočasno uveljaviti.«

28. Poglavje »8.4 Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva«, stran 94, za četrtem odstavkom se doda nov odstavek

Novo besedilo:

»V primeru sprememb stroškovnih kalkulacij bo moral Telekom Slovenije najkasneje v roku 30 dni od nastanka sprememb agenciji posredovati spremenjene stroškovne kalkulacije z natančnim opisom sprememb uporabljenega modela stroškovnega računovodstva, ter spremenjene cene istočasno objaviti ter jih uveljaviti najmanj 30 dni po njihovi objavi.«

29. Poglavje »8.4.1 Oblikovanje stroškovno naravnanih cen veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji«, stran 96, spremeni se četrti odstavek

Obstoječe besedilo:

»Stroškovno naravnane cene morajo zagotavljati tudi primerno donosnost vložene kapitala. Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva bo Agencija upoštevala vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC) hipotetično učinkovitega operaterja za tradicionalna bakrena omrežja oziroma za NGA omrežja na fiksni lokaciji, izračunano s strani Agencije. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vložene kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja za obstoječo infrastrukturo bakrenih omrežij znaša 10,15% in hipotetično učinkovitega operaterja za omrežja naslednje generacije 10,76%, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2014. Glede na navedeno bo Agencija v okviru te obveznosti Telekomu Slovenije naložila, da upošteva primerno stopnjo donosnosti naložbe na vložena sredstva, ki jo predstavlja tehtano povprečje stroškov kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja. Ta stroškovna metodologija (LRIC+) omogoča tudi investiranje Telekoma Slovenije v infrastrukturo, saj dopušča ustrezno povračilo stroškov kapitala (WACC), s čimer se zagotavlja primerna stopnja donosnosti naložbe glede na vložena sredstva in s tem povezana tveganja.«

Novo besedilo:

»Stroškovno naravnane cene morajo zagotavljati tudi primerno donosnost vloženega kapitala. Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva bo Agencija upoštevala vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC) hipotetično učinkovitega operaterja za tradicionalna bakrena omrežja oziroma za NGA omrežja na fiksni lokaciji, izračunano s strani Agencije. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vloženega kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja v panogi telekomunikacijskih dejavnosti za starejše bakreno omrežje znaša 7,16 % in hipotetično učinkovitega operaterja v panogi telekomunikacijskih dejavnosti za infrastrukturo omrežij NGA na fiksni lokaciji znaša 9,66 %, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2018¹, ter sta pričela veljati z dnem objave. Sprememba tega dela analize je posledica novega izračuna in metodologije WACC, ki sta bila tudi predmet notifikacije pri Evropski komisiji. Sprva je Evropska komisija v zvezi z notifikacijo predmetnega upoštevnega trga v mesecu februarju 2018 uvedla drugo fazo preiskave v skladu s členom 7a Direktive 2002/21/ES, kot je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES in sicer je dvomila, da predlagani izračun WACC izpolnjuje cilje politike iz člena 8(2)(a) in (5)(d) Okvirne direktive. V juniju 2018 je agencija pripravila novo metodologijo in izračun WACC in povabila zainteresirano javnost, da poda pripombe in predloge. Agencija je v avgustu 2018 objavila pripombe operaterja in odgovore agencije, prejete v postopku javnega posvetovanja v zvezi z metodologijo in izračunom WACC, in nato ponovno notificirala predlagano metodologijo pri Evropski komisiji, na katero slednja ni imela pripomb.«

30. Poglavje »8.4.1 Oblikovanje stroškovno naravnanih cen veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji«, stran 96, spremeni se šesti odstavek**Obstoječe besedilo:**

»Agencija je pri prehodu na metodologijo LRIC+ upoštevala tudi breme, ki ga naložitev te metode prinaša za Telekom Slovenije, zaradi česar bo Agencija Telekomu Slovenije naložila oblikovanje, objavo in uveljavitev stroškovno naravnanih cen v roku 60 dni od dokončnosti nove regulatorne odločbe. V prehodnem obdobju, to je do uveljavitve cen teh storitev, pa bo moral Telekom Slovenije ohraniti regulirane veleprodajne cene, veljavne v času izdaje regulatorne odločbe.«

Novo besedilo:

»Agencija je pri prehodu na metodologijo LRIC+ upoštevala tudi breme, ki ga naložitev te metode prinaša za Telekom Slovenije, zaradi česar bo Agencija Telekomu Slovenije naložila oblikovanje, posredovanje stroškovnih kalkulacij Agenciji, objavo in uveljavitev stroškovno naravnanih cen v roku 60 dni od dokončnosti nove regulatorne odločbe. V prehodnem obdobju, to je do uveljavitve cen teh storitev, pa bo moral Telekom Slovenije ohraniti regulirane veleprodajne cene, veljavne v času izdaje regulatorne odločbe.«

¹ [https://www.akos-rs.si/evropska-komisija-potrdila-novo-metodologijo-in-izracun-tehtanega-povprecja-stroskov-kapitala-\(wacc\)-za-cenovno-regulacijo-elektronskih-komunikacij-akos](https://www.akos-rs.si/evropska-komisija-potrdila-novo-metodologijo-in-izracun-tehtanega-povprecja-stroskov-kapitala-(wacc)-za-cenovno-regulacijo-elektronskih-komunikacij-akos)

31. Poglavje »8.4.1 Oblikovanje stroškovno naravnanih cen veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji«, stran 97, za prvim odstavkom se dodata nova odstavka

Novo besedilo:

»V primeru sprememb stroškovnih kalkulacij pa bo moral Telekom Slovenije najkasneje v roku 30 dni od nastanka sprememb agenciji posredovati spremenjene stroškovne kalkulacije z natančnim opisom sprememb uporabljenega modela stroškovnega računovodstva, ter spremenjene cene istočasno objaviti. Stroškovne cene pa bo moral uveljaviti vsaj 30 dni po njihovi objavi, kar je v skladu tudi z obveznostjo zagotavljanja preglednosti. Pri tem Agencija pričakuje spremembe le v primeru morebitne spremembe tehtanega povprečja stroškov kapitala (WACC), spremenjene stroškovne osnove zaradi sprememb stroškov posameznega poslovnega leta oziroma zaradi objektivno spremenjenih alokacijskih faktorjev.

Telekom Slovenije bo moral v skladu s petim odstavkom 106. člena ZEKom-a najkasneje v roku 60 dni od dokončnosti regulatorne odločbe oziroma v roku 30 dni po spremembi stroškovnih kalkulacij Agenciji posredovati podrobne stroškovne kalkulacije posameznih storitev in natančen opis sistema stroškovnega računovodstva, ki bo temeljil na metodologiji dolgoročnih prirastnih stroškov (LRIC+, pristop »top down«), z upoštevanjem prilagoditev in usmeritev, ki prikazuje vse elemente (razporeditvene faktorje) za preveritev stroškovnega modela. Pri vzpostavitvi stroškovnega modela bo moral Telekom Slovenije upoštevati veljavne Slovenske računovodske standarde, priporočila in smernice Evropske komisije ter uveljavljeno prakso članic EU. Agencija se je odločila za spremembo tega dela analize na podlagi sklepa Evropske komisije glede sistematičnega preverjanja stroškovnih kalkulacij in s tem regulatorne predvidljivosti. Agencija bo namreč po prejemu stroškovnih kalkulacij na podlagi petega odstavka 106. člena ZEKom-1 preverila le-te, kar bo prispevalo k večji regulatorni predvidljivosti tako za iskalce dostopa kot za Telekom Slovenije.«

32. Poglavje »8.4.1 Oblikovanje stroškovno naravnanih cen veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji«, stran 97, spremeni se drugi odstavek

Obstoječe besedilo:

»Pri preverjanju izračuna stroškov po metodologiji LRIC+ lahko Agencija na podlagi petega odstavka 106. člena ZEKom-1 uporablja metode stroškovnega računovodstva, ki so neodvisne od tistih, ki jih uporablja operater omrežja. Za preverjanje navedene obveznosti bo moral Telekom Slovenije kadarkoli v času veljavnosti regulatorne odločbe na zahtevo Agencije posredovati zadnje veljavne stroškovne kalkulacije. Agencija bo lahko kadarkoli preučila stroškovne kalkulacije in spremljajočo dokumentacijo, in bo lahko poleg preučitve podrobnih stroškovnih kalkulacij cen predmetnih storitev ocenjevala stroškovno naravnanoost cen teh storitev tudi na osnovi zlasti naslednjih neodvisnih metod:

- *primerjava s cenami, ki jih bo izračunala po morebitnem svojem lastnem modelu dolgoročnih prirastnih stroškov s pribitkom za splošne stroške in pristopom od spodaj navzgor (BU LRIC+),*
- *primerjava s cenami drugih povezanih storitev,*
- *primerjava (benchmark) s cenami, ki so na voljo na primerljivih konkurenčnih trgih, in pri drugih operaterjih omrežij v in izven Slovenije,*
- *oziroma drugih neodvisnih metod,*

in bo, v kolikor bo potrebno, zahtevala prilagoditev cen.«

Novo besedilo:

»Pri preverjanju izračuna stroškov po metodologiji LRIC+ lahko Agencija na podlagi petega odstavka 106. člena ZEKom-1 uporablja metode stroškovnega računovodstva, ki so neodvisne od tistih, ki jih uporablja operater omrežja. Za preverjanje navedene obveznosti bo moral Telekom Slovenije poleg zgoraj navedenih rokov za posredovanje stroškovnih kalkulacij tudi kadarkoli v času veljavnosti regulatorne odločbe na zahtevo Agencije posredovati zadnje veljavne stroškovne kalkulacije. Agencija bo po prejemu stroškovnih kalkulacij le-te skupaj s spremljajočo dokumentacijo preučila in v primeru, da Telekom Slovenije ne bo dokazal, da so cene izračunane na podlagi naložene stroškovne metodologije, bo v tem primeru uporabila tudi naslednje neodvisne metode:

- 1. primerjava s cenami, ki jih bo izračunala po morebitnem lastnem modelu dolgoročnih prirastnih stroškov s pribitkom za splošne stroške in pristopom od spodaj navzgor (BU LRIC+),*
- 2. primerjava s cenami drugih povezanih storitev na upoštevem trgu 3a in 3b,*
- 3. primerjava (benchmark) s cenami, ki so na voljo na primerljivih konkurenčnih trgih, in pri drugih operaterjih omrežij v in izven Slovenije,*
- 4. oziroma drugih neodvisnih metod,*

pri čemer ima metoda iz 1. točke največjo prioriteto, metoda iz 4. točke pa najmanjšo prioriteto. Slednje pomeni tudi, da bo v primeru neskladnosti rezultatov med navedenimi neodvisnimi metodami, prevladala tista metoda, ki ima večjo prioriteto. V primeru, da metoda ni na voljo, bo Agencija upoštevala naslednjo metodo po prioriteten vrstnem redu. V kolikor bo potrebno, bo Agencija zahtevala prilagoditev cen. Agencija se je odločila za spremembo tega dela analize na podlagi sklepa Evropske komisije, ki je pozvala Agencijo, naj v svojem končnem ukrepu podrobneje navede, katere neodvisne metode preverjanja bo uporabila in katera metoda bo prevladala v primeru neskladnih rezultatov.«

33. Poglavje »8.4.2 Oblikovanje mesečnih naročnin veleprodajnega visokokakovostnega dostopa na fiksni lokaciji s prepovedjo škarij cen«, stran 100, spremeni se četrti odstavek

Obstoječe besedilo:

»Glede na navedeno morajo veleprodajni neregulirani in maloprodajni stroški temeljiti na stroškovni osnovi tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metode dolgoročnih inkrementalnih stroškov s pribitkom za splošne stroške (LRIC+), ki se nanašajo na preteklo zaključeno poslovno leto. Metodologija LRIC+ je tudi najbolj pogosto uporabljena metodologija pri določitvi veleprodajnih nereguliranih in maloprodajnih stroškov med nacionalnimi regulatorji.² Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva bo Agencija naložila Telekomu Slovenije, da upošteva vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC), ki ga izračunava Agencija. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vložene kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja za obstoječo infrastrukturo

² http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/guidelines/4782-berec-guidance-on-the-regulatory-accounting-approach-to-the-economic-replicability-test-ie-ex-antesector-specific-margin-squeeze-tests

bakrenih omrežij znaša 10,15% in hipotetično učinkovitega operaterja za omrežja naslednje generacije 10,76%, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2014. Agencija ugotavlja, da je tudi tehtano povprečje stroškov kapitala upoštevano med najbolj pogostimi pristopi kot primerna stopnja donosnosti na vloženi kapital.³«

Novo besedilo:

»Glede na navedeno morajo veleprodajni neregulirani in maloprodajni stroški temeljiti na stroškovni osnovi tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metode dolgoročnih inkrementalnih stroškov s pribitkom za splošne stroške (LRIC+), ki se nanašajo na preteklo zaključeno poslovno leto. Metodologija LRIC+ je tudi najbolj pogosto uporabljena metodologija pri določitvi veleprodajnih nereguliranih in maloprodajnih stroškov med nacionalnimi regulatorji.⁴ Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva bo Agencija naložila Telekomu Slovenije, da upošteva vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC), ki ga izračunava Agencija. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vložnega kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja v panogi telekomunikacijskih dejavnosti za starejše bakreno omrežje znaša 7,16 % in hipotetično učinkovitega operaterja v panogi telekomunikacijskih dejavnosti za infrastrukturo omrežij NGA na fiksni lokaciji 9,66 %, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2018, veljati pa sta začela z dnem objave. Sprememba tega dela analize je posledica novega izračuna in metodologije WACC, ki sta bila tudi predmet notifikacije pri Evropski komisiji. Sprva je Evropska komisija v zvezi z notifikacijo predmetnega upoštevnega trga v mesecu februarju 2018 uvedla drugo fazo preiskave v skladu s členom 7a Direktive 2002/21/ES, kot je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES in sicer je dvomila, da predlagani izračun WACC izpolnjuje cilje politike iz člena 8(2)(a) in (5)(d) Okvirne direktive. V juniju 2018 je agencija pripravila novo metodologijo in izračun WACC in povabila zainteresirano javnost, da poda pripombe in predloge. Agencija je v avgustu 2018 objavila pripombe operaterja in odgovore agencije, prejete v postopku javnega posvetovanja v zvezi z metodologijo in izračunom WACC, in nato ponovno notificirala predlagano metodologijo pri Evropski komisiji, na katero slednja ni imela pripomb. Agencija ugotavlja, da je tudi tehtano povprečje stroškov kapitala upoštevano med najbolj pogostimi pristopi kot primerna stopnja donosnosti na vloženi kapital.⁵«

34. Poglavje »8.5 Obveznost ločitve računovodskih evidenc«, stran 105, spremeni se drugi odstavek

Obstoječe besedilo:

»Agencija lahko na podlagi drugega odstavka 104. člena ZEKom-1 določi tudi obliko in metodologijo vodenja računovodstva, ki jo je treba uporabiti. V skladu z navedeno določbo bo moral Telekom Slovenije voditi ločene računovodske evidence na podlagi stroškovne osnove tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metodologije dolgoročnih inkrementalnih stroškov (LRIC). Poleg navedenega bo Agencija

³ http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/guidelines/4782-berec-guidance-on-the-regulatory-accounting-approach-to-the-economic-replicability-test-ie-ex-antesector-specific-margin-squeeze-tests

⁴ http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/guidelines/4782-berec-guidance-on-the-regulatory-accounting-approach-to-the-economic-replicability-test-ie-ex-antesector-specific-margin-squeeze-tests

⁵ http://www.berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/regulatory_best_practices/guidelines/4782-berec-guidance-on-the-regulatory-accounting-approach-to-the-economic-replicability-test-ie-ex-antesector-specific-margin-squeeze-tests

Telekomu Slovenije naložila, da bo v okviru izračuna kapitalskih stroškov angažiranih sredstev upošteval primerno donosnost vloženega kapitala. Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva namerava Agencija Telekomu Slovenije naložiti, da upošteva vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC), ki ga izračunava Agencija. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vloženega kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja za obstoječo infrastrukturo bakrenih omrežij znaša 10,15% in za omrežja naslednje generacije 10,76%, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2014.«

Novo besedilo:

»Agencija lahko na podlagi drugega odstavka 104. člena ZEKom-1 določi tudi obliko in metodologijo vodenja računovodstva, ki jo je treba uporabiti. V skladu z navedeno določbo bo moral Telekom Slovenije voditi ločene računovodske evidence na podlagi stroškovne osnove tekočih stroškov (CCA) in na podlagi metodologije dolgoročnih inkrementalnih stroškov (LRIC). Poleg navedenega bo Agencija Telekomu Slovenije naložila, da bo v okviru izračuna kapitalskih stroškov angažiranih sredstev upošteval primerno donosnost vloženega kapitala. Kot primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva namerava Agencija Telekomu Slovenije naložiti, da upošteva vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC), ki ga izračunava Agencija. Trenutno veljavna stopnja donosnosti vloženega kapitala (nominalni WACC pred davki) hipotetično učinkovitega operaterja v panogi telekomunikacijskih dejavnosti za starejše bakreno omrežje znaša 7,16 % in za infrastrukturo omrežij NGA na fiksni lokaciji 9,66 %, ki ju je Agencija izračunala in objavila na svojih spletnih straneh v letu 2018, pričela pa sta veljati z dnem objave. Sprememba tega dela analize je posledica novega izračuna in metodologije WACC, ki sta bila tudi predmet notifikacije pri Evropski komisiji. Sprva je Evropska komisija v zvezi z notifikacijo predmetnega upoštevnega trga v mesecu februarju 2018 uvedla drugo fazo preiskave v skladu s členom 7a Direktive 2002/21/ES, kot je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES in sicer je dvomila, da predlagani izračun WACC izpolnjuje cilje politike iz člena 8(2)(a) in (5)(d) Okvirne direktive. V juniju 2018 je agencija pripravila novo metodologijo in izračun WACC in povabila zainteresirano javnost, da poda pripombe in predloge. Agencija je v avgustu 2018 objavila pripombe operaterja in odgovore agencije, prejete v postopku javnega posvetovanja v zvezi z metodologijo in izračunom WACC, in nato ponovno notificirala predlagano metodologijo pri Evropski komisiji, na katero slednja ni imela pripomb.«

Besedilo analize poleg naštetih vsebuje še nekatere slovnične in oblikovne popravke, ki pa na vsebino nimajo vpliva.